Lietas Nr. 138004514
Lietas arhīva Nr. 1-0045-14

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Valkā 2014.gada 11.septembrī

Valkas rajona tiesa:
tiesnese S.Dreija izskatīja rakstveida procesā SIA „Sprīdītis" **sūdzību** par Latvijas Republikas Ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores /pers. P/ **2014.gada 28.marta lēmumu /numurs/.**

APRAKSTOŠĀ DAĻA

2013.gada 1.oktobrī Latvijas Republikas Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk –VID) Nodokļu kontroles pārvaldes Vidzemes kontroles daļas galvenā nodokļu inspektore /datums/ **sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu NK /numurs/ SIA „Sprīdītis"**, nodokļu maksātāja reģistrācijas numurs 43901005372, juridiskā adrese „Kalna Ekītes", Launkalnes pag., Smiltenes nov., pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 159.^{7} panta trešajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma pazīmēm, kurā par administratīvo pārkāpumu norādīts, ka /datums VID Nodokļu kontroles pārvaldes Vidzemes kontroles daļas amatpersonas uzsāka sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Sprīdītis" tematisko pārbaudi par tēmām „Darba devēji", „Pakalpojumu sniegšana", noformējot tematiskās pārbaudes aktu Nr.23.6/385. Tematiskā pārbaude turpināta VID Nodokļu kontroles pārvaldes Vidzemes kontroles daļas telpās - Beātes ielā 49, Valmierā par tēmām „Grāmatvedības uzskaite", „Datu salīdzināšana", „Skaidrās naudas darījumi" 2013.gada 24.septembrī un 2013.gada 1.oktobrī.

Pārbaudes laikā konstatēts, ka:

Saskaņā ar pārbaudes laikā uzrādītiem grāmatvedības attaisnojuma dokumentiem un grāmatvedības uzskaites reģistriem konstatēts, ka SIA „Sprīdītis" no 2013.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31.jūlijam skaidrā naudā ir saņēmusi samaksu no SIA „Sine" (nodokļu maksātāja reģistrācijas kods 44103014804) Ls 34830,12 apmērā par piegādātajiem cūku liemeņiem un subproduktiem (cūku sirdis, cūku mēles, cūku kājas, cūku nieres). Produkcijas realizācija notikusi regulāri, ko apliecina SIA „Sprīdītis" izrakstītās pavadzīmes, izrakstītās stingrās uzskaites kvītis un noformētie kases ieņēmumu orderi par skaidrās naudas saņemšanu vairāku mēnešu periodā.

Saskaņā ar SIA „Sprīdītis" izrakstītām kvītīm un noformētiem kases ieņēmumu orderiem:
- 2013.gada 19.jūlijā kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd0069 (kvīts Nr.38954, sērija RE) SIA „Sine" ir samaksājusi Ls 866,09 SIA „Sprīdītis" par preci saskaņā ar 2012.gada 20.jūlija pavadzīmi;
- 2013.gada 29.jūlijā kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd0072 (sērija RE, kvīts Nr.38956) SIA „Sine" ir samaksājusi Ls 4114,98 SIA „Sprīdītis" par preci saskaņā ar 2012.gada 23., 24., 26., 27., 31.jūlija un 10.augusta pavadzīmēm;

- 2013.gada 4.jūnijā kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd0037 (sērija RE, kvīts Nr.74796) SIA ,,Sine" ir samaksājusi Ls 1291,04 SIA ,,Sprīdītis" par preci saskaņā ar 2012.gada 4., 7.jūlija pavadzīmēm;
- 2013.gada 14.jūnijā kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd0046 (sērija RC, kvīts Nr.74797) SIA ,,Sine" ir samaksājusi Ls 2051,93 SIA ,, Sprīdītis" par preci saskaņā ar 2012.gada 11., 13.jūlija pavadzīmēm;
- 2013.gada 25.jūnijā kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd0059 (sērija RE, kvīts Nr.38951) SIA ,,Sine" ir samaksājusi Ls 1653,11 SIA ,,Sprīdītis" par preci saskaņā ar 2012.gada 14., 17., 18.jūlija pavadzīmēm;
- 2013.gada 2.maijā kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd0023 (sērija RC, kvīts Nr.74793) SIA ,,Sine" ir samaksājusi Ls 1798,21 SIA ,,Sprīdītis" par preci saskaņā ar 2012.gada 21., 27.jūnija pavadzīmēm;
- 2013.gada 10.maijā kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd0026 (sērija RC kvīts Nr.74794) SIA ,,Sine" ir samaksājusi Ls 1366,82 SIA ,,Sprīdītis" par preci saskaņā ar 2012.gada 14., 16.jūnija pavadzīmēm;
- 2013.gada 29.maijā kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd0036 (sērija RC kvīts Nr.74795) SIA ,,Sine" ir samaksājusi Ls 1800,00 SIA ,,Sprīdītis" par preci saskaņā ar 2012.gada 21.jūnija pavadzīmi;
- 2013.gada 2.aprīlī kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd0020 (sērija RC, kvīts Nr.74790) SIA ,,Sine" ir samaksājusi Ls 3567,41 SIA ,,Sprīdītis" par preci saskaņā ar 2012.gada 25., 25., 29., 30., 31.maija pavadzīmēm;
- 2013.gada 29.aprīlī kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd0022 (sērija RC, kvīts Nr.74792) SIA ,,Sine" ir samaksājusi Ls 1430,00 SIA ,,Sprīdītis" par preci saskaņā ar 2012.gada 4., 6., 7.jūnija pavadzīmēm;
- 2013.gada 1.martā kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd0013 (sērija RC kvīts Nr.74783) SIA ,,Sine" ir samaksājusi Ls 2667,83 SIA ,,Sprīdītis" par preci saskaņā ar 2012.gada 5., 9., 14.maija pavadzīmēm;
- 2013.gada 25.martā kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd0017 (sērija RC, kvīts Nr.74787) SIA ,,Sine" ir samaksājusi Ls 1077,50 SIA ,,Sprīdītis" par preci saskaņā ar 2012.gada 10.maija pavadzīmi;
- 2013.gada 28.martā kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd0018 (sērija RC kvīts Nr.74788) SIA ,,Sine" ir samaksājusi Ls 1213,86 SIA ,,Sprīdītis" par preci saskaņā ar 2012.gada 12.maija pavadzīmi;
- 2013.gada 1.februārī kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd0008 (sērija RC kvīts Nr.74777) SIA ,,Sine" ir samaksājusi Ls 1500,00 SIA ,,Sprīdītis" par preci saskaņā ar 2012.gada 26.aprīļa pavadzīmi;
-2013.gada 22.februārī kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd00011 (sērija RC kvīts Nr.74781) SIA ,,Sine" ir samaksājusi Ls 1058,17 SIA ,,Sprīdītis" par preci saskaņā ar 2012.gada 26.aprīļa pavadzīmi;
- 2013.gada 28.februārī kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd000l2 (sērija RC kvīts Nr.74782) SIA ,,Sine" ir samaksājusi Ls 2408,57 SIA ,,Sprīdītis" par preci saskaņā ar 2012.gada 1.maija un 28.aprīļa pavadzīmēm;
-2013.gada 14.janvārī kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd00004 (sērija PR kvīts Nr.68344) SIA ,,Sine" ir samaksājusi Ls 2234,05 SIA ,,Sprīdītis" par preci saskaņā ar 2012.gada 10., 1.aprīļa pavadzīmēm;
-2013.gada 25.janvārī kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd00007 (sērija PR kvīts Nr.68350) SIA ,,Sine" ir samaksājusi Ls 2730,55 SIA ,,Sprīdītis" par preci saskaņā ar 2012.gada 11.,

16., 18.aprīļa pavadzīmēm. Saskaņā ar konstatēto, ka preces iepirkšana notika regulāri, darījuma dalībnieki, priekšmets, sastāvdaļas un forma ir vienādi vai līdzīgi, tie uzskatāmi par viena darījuma ietvaros veiktajiem maksājumiem vairākās operācijas, bet atšķiras tikai naudas summas apmērs. Tādējādi nav ievēroti likuma „Par nodokļiem un nodevām" 30.panta pirmās daļas nosacījumi - „Nodokļu maksātājiem, izņemot fiziskās personas, kuras nav individuālie komersanti, nav atļauts veikt skaidrā naudā darījumus, kuru summa pārsniedz 5000 latu (neatkarīgi no tā, vai darījums notiek vienā operācija vai vairākās operācijās)".

2013.gada 23.oktobrī VID Nodokļu kontroles pārvaldes Juridiskās daļas Otrās administratīvo pārkāpumu lietu izskatīšanas nodaļas vadītāja /pers. K/ **pieņēma lēmumu NK016184** par saukšanu pie administratīvās atbildības un **sodīja SIA „Sprīdītis"** pēc LAPK 159.^{7}panta trešajā daļāparedzētā pārkāpuma pazīmēm **ar naudas sodu Ls 5175,88 (EUR 7364,61)** apmērā.

Par 2013.gada 23.oktobra lēmumu SIA „Sprīdītis" pilnvarotā pārstāve /pers. B/ **2013.gada 19.novembrī iesniedza sūdzību augstākai iestādei –** Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektorei /pers. P/.

2014.gada 28.martā VID ģenerāldirektore /pers. P/ pieņēma lēmumu Nr.22.11/L-9403 (turpmāk- augstākā iestāde), ar kuru atstāja negrozītu 2013.gada 23.oktobra VID Nodokļu kontroles pārvaldes Juridiskās daļas Otrās administratīvo pārkāpumu lietu izskatīšanas nodaļas vadītājas /pers. K/ lēmumu, bet SIA „Sprīdītis" pilnvarotās pārstāves /pers. B/ sūdzību noraidīja.

Augstākā iestāde lēmumā norāda, ka no SIA „Sprīdītis" lietas materiāliem izriet, ka VID Nodokļu kontroles pārvaldes Vidzemes kontroles daļas amatpersonas 2013.gada 4.septembrī uzsāka SIA „Sprīdītis" tematisko pārbaudi (tematiskās pārbaudes akts Nr.23.6/385), kuras laikā, konstatēts, ka saskaņā ar uzrādītajiem grāmatvedības attaisnojuma dokumentiem un grāmatvedības uzskaites reģistriem SIA „Sprīdītis" periodā no 2013.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31.jūlijam ir saņēmusi samaksu skaidrā naudā Ls 34505,85 apmērā par piegādātajiem cūku liemeņiem un subproduktiem (cūku sirdis, cūku mēles, cūku kājas, cūku nieres) no SIA „Sine". Minēto apliecina SIA „Sprīdītis" izrakstītās VID reģistrētās kvītis un noformētie kases ieņēmumu orderi:

1) 2013.gada 29.jūlija stingrās uzskaites kvīts sērija RE, kvīts Nr.38956 un kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd0072 par Ls 4114,98, kurā kā pamatojums norādīts „Realizācijas ieņēmumi pēc pavadzīmes Nr.SPR 001957, 1959, 1961, 1963, 19645,1965, 1970, pielikumā kvīts RE 38956";

2) 2013.gada 19.jūlija stingrās uzskaites kvīts sērija RE, kvīts Nr.38954 un kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd0069 par Ls 866,09, kurā kā pamatojums norādīts „Realizācijas ieņēmumi pēc pavadzīmes Nr.SPR 001955, pielikumā kvīts RE 38954";

3) 2013.gada 25.jūnija stingrās uzskaites kvīts sērija RE, kvīts Nr.38951 un kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd0059 par Ls 1653,11, kurā kā pamatojums norādīts „Realizācijas ieņēmumi pēc pavadzīmes Nr.SPR 001948, 1949, 1951, pielikumā kvīts RE 38951";

4) 2013.gada 14.jūnija stingrās uzskaites kvīts sērija RC, kvīts Nr.74797 un kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd0046 par Ls 2051,93, kurā kā pamatojums norādīts „Realizācijas ieņēmumi pēc pavadzīmes Nr.SPR 001944, 1946, pielikumā kvīts RC 74797";

5) 2013.gada 4.jūnija stingrās uzskaites kvīts sērija RC, kvīts Nr.74796 un kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd0037 par Ls 1291,04, kurā kā pamatojums norādīts „Realizācijas ieņēmumi pēc pavadzīmes Nr.SPR 001935, 1940, pielikumā kvīts RC 74796";

6) 2013.gada 29.maija stingrās uzskaites kvīts sērija RC kvīts Nr.74795 un kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd0036 par Ls 1800,00, kurā kā pamatojums norādīts „Realizācijas ieņēmumi pēc pavadzīmes Nr.SPR 001920 (daļ.), pielikumā kvīts Nr.74795";

7) 2013.gada 10.maija stingrās uzskaites kvīts sērija RC kvīts Nr.74794 un kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd0026 par Ls 1366,82, kurā kā pamatojums norādīts „Realizācijas ieņēmumi pēc pavadzīmes Nr.SPR 001910, 1913, pielikumā kvīts RC 74794";

8) 2013.gada 2.maija stingrās uzskaites kvīts sērija RC, kvīts Nr.74793 un kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd0023 par Ls 1473,94, kurā kā pamatojums norādīts „Realizācijas ieņēmumi pēc pavadzīmes Nr.SPR 00192, 1927, pielikumā kvīts RC 74793";

9) 2013.gada 29.aprīļa stingrās uzskaites kvīts sērija RC, kvīts Nr.74792 un kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd0022 par Ls 1430,00, kurā kā pamatojums norādīts „Realizācijas ieņēmumi pēc pavadzīmes Nr.SPR 001894, 1896 1898 (daļēji), pielikumā kvīts RC 74792";

10) 2013.gada 2.aprīļa stingrās uzskaites kvīts sērija RC, kvīts Nr.74790 un kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd0020 par Ls 3567,41, kurā kā pamatojums norādīts „Realizācijas ieņēmumi pēc pavadzīmes Nr.SPR 001884, 1886, 1888, 1890, 1891, pielikumā kvīts RC 74790";
11) 2013.gada 28.marta stingrās uzskaites kvīts sērija RC kvīts Nr.74788 un kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd0018 par Ls 1213,86, kurā kā pamatojums norādīts „Realizācijas ieņēmumi pēc pavadzīmes Nr.001869SPR, pielikumā kvīts RC 74788";
12) 2013.gada 25.marta stingrās uzskaites kvīts sērija RC, kvīts Nr.74787 un kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd0017 par Ls 1077,50, kurā kā pamatojums norādīts „Realizācijas ieņēmumi pēc pavadzīmes Nr.001868SPR, pielikumā kvīts RC 74787";
13) 2013.gada 1.marta stingrās uzskaites kvīts sērija RC kvīts Nr.74783 un kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd0013 par Ls 2667,83, kurā kā pamatojums norādīts „Realizācijas ieņēmumi pēc pavadzīmes Nr.SPR 001867, 1870, 1866 (daļēji), pielikumā kvīts RC 74783";
14) 2013.gada 28.februāra stingrās uzskaites kvīts sērija RC kvīts Nr.74782 un kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd00012 par Ls 2408,57, kurā kā pamatojums norādīts „Par produkciju pēc pz 001864SPR, rēķins Nr.241, pz 001861SPR (daļ), pielikumā kvīts RC 74782";
15) 2013.gada 22.februāra stingrās uzskaites kvīts sērija RC kvīts Nr.74781 un kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd00011 par Ls 1058,17, kurā kā pamatojums norādīts „Par produkciju pēc pz 001860, kvīts RC 74781";
16) 2013.gada 1.februāra stingrās uzskaites kvīts sērija RC kvīts Nr.74777 un kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd0008 par Ls 1500,00, kurā kā pamatojums norādīts „Realizācijas ieņēmumi pēc pavadzīmes Nr.001860 SPR (daļēji), pielikumā kvīts PR 74777";
17) 2013.gada 25.janvāra stingrās uzskaites kvīts sērija PR kvīts Nr.68350 un kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd0007 par Ls 2730,55, kurā kā pamatojums norādīts „Realizācijas ieņēmumi pēc pavadzīmes Nr.SPR 001851, 1853, 1854 (daļēji), pielikumā kvīts PR 68350";
18) 2013.gada 14.janvāra stingrās uzskaites kvīts sērija PR kvīts Nr.68344 un kases ieņēmumu orderis Nr.IenOrd0004 par Ls 2234,05, kurā kā pamatojums norādīts „Par produkciju pēc pz 001849 SPR, 001852 SPR (daļēji), pielikumā kvīts PR 68344".

Uz minētajiem kases ieņēmumu orderiem ir uzņēmuma grāmatveža un kasiera paraksti, kas apliecina, ka šādas operācijas ir notikušas. Tāpat arī ieraksti SIA „Sprīdītis" kases grāmatā liecina par minēto operāciju faktisko esamību. Turklāt konstatēts, ka produkcijas realizācija notikusi regulāri, ko apliecina SIA „Sprīdītis" izrakstītās preču pavadzīmes (detalizēti uzskaitītas pārsūdzētā lēmuma 5. un 6.1pp).

Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 30.panta pirmajā daļā (spēkā esošajā redakcijā līdz 2013.gada 31.decembrim) noteikts, ka nodokļu maksātājiem, izņemot fiziskās personas, kuras nav individuālie komersanti, nav atļauts veikt skaidrā naudā darījumus, kuru summa pārsniedz 5000 latu (neatkarīgi no tā, vai darījums notiek vienā operācijā vai vairākās operācijās).

No minētās tiesību normas izriet, ka likumdevēja mērķis ar konkrēto normu ir bijis ietvert arī tādus darījumus, kur visa samaksa netiek veikta vienlaicīgi, bet vairākos maksājumos, kā arī izslēgt iespēju, ka notiek mākslīga darījuma summas sadalīšana.

LAPK 159.^{7}panta trešā daļa (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.decembrim) par darījuma veikšanu skaidrā naudā, ja darījuma summa pārsniedz piectūkstoš latus, izņemot kuģu un gaisakuģu aģentēšanas komercsabiedrību darījumu un starptautisko autopārvadājumu un kravas ekspedīcijas darījumu, paredz uzlikt naudas sodu fiziskajām personām un juridiskajām personām piecpadsmit procentu apmērā no darījuma summas.

SIA „Sprīdītis" pilnvarotā pārstāve /pers. B/ sūdzībā norādījusi, ka visi starp SIA „Sprīdītis" un SIA „Sine" veiktie maksājumi izriet no atsevišķiem darījumiem, un iestāde lēmumā bez jebkāda tiesiska pamata vairākus atsevišķus darījumus un no tiem izrietošus maksājumus vērtē kā vienu darījumu.

Attiecībā uz minēto VID paskaidro, ka no likuma „Par nodokļiem un nodevām" 30.panta pirmās daļas (spēkā esošajā redakcijā līdz 2013.gada 31.decembrim) noteikumiem izriet ierobežojums maksātājiem skaidrā naudā veikt darījumus, kuru summa pārsniedz Ls 5000. Saskaņā ar minētā likuma 1.panta 11.punktu darījums ir darbība tiesisku attiecību nodibināšanai, grozīšanai, turpināšanai vai izbeigšanai.

Saskaņā ar Civillikuma 1403.pantu tiesisks darījums ir atļautā kārtā izdarīta darbība tiesisku attiecību nodibināšanai, pārgrozīšanai vai izbeigšanai.

Civillikuma 1404.pantā noteikts, ka katrā tiesiskā darījumā jāņem vērā dalībnieki, priekšmets,

gribas izteikums, sastāvdaļas un forma. Saskaņā ar Civillikuma 1428.panta pirmo daļu gribu var izteikt vai nu noteikti, vai klusējot.

Norādīts, ka par juridiskas personas gribu spriež pēc tās amatpersonu (likumisko un līgumisko pārstāvju) rīcības. Konkrētajā gadījumā darījuma dalībnieku (SIA „Sprīdītis" un SIA „Sine") gribu sadarboties (pirkt/pārdot preci) apliecina lietas materiālos esošās preču pavadzīmes, saskaņā ar kurām tika veikta samaksa par SIA „Sprīdītis" realizēto preci un kases ieņēmumu orderi par samaksas saņemšanu skaidrā naudā.

Saskaņā ar Civillikuma 1473.pantu tiesiska darījuma forma atkarājas no lietas dalībnieku ieskata, izņemot likumā tieši norādītus gadījumus. Civillikuma 1482.pantā norādīts, ka darījumi jāizteic rakstiski vai nu pēc likuma, vai pēc dalībnieku labprātīgas vienošanās.

Saskaņā ar Civillikuma 2004.pantu pirkuma līgums uzskatāms par noslēgtu, kad abas puses vienojušās par pirkuma priekšmetu un maksu.

Saskaņā ar Civillikuma 1412.pantu par tiesiska darījuma priekšmetu var būt tiklab darbība, kā arī atturēšanās no tās, un tiklab darbība, kuras mērķis ir nodibināt vai atdot lietu tiesību, kā arī darbība ar kādu citu mērķi.

Civillikuma 1413.pantā noteikts, ka par saistību tiesību priekšmetu var būt tikai kas iespējams; pretējā gadījumā darījums nav spēkā. Tomēr nav vajadzīgs, lai darījuma priekšmets jau pastāvētu tā taisīšanas laikā; darījums var attiekties arī uz nākamām lietām.

Izvērtējot lietas materiālus, augstākā iestāde konstatē, ka starp SIA „Sprīdītis" un SIA „Sine" pastāvēja tiesiskās attiecības un savstarpējā vienošanās, saskaņā ar kuru viena puse (SIA „Sine") iegādājās preci, samaksājot par to skaidrā naudā, un otra puse (SIA „Sprīdītis") saņēma par realizēto preci attiecīgu samaksu skaidrā naudā, par ko liecina SIA „Sprīdītis" izrakstītie kases ieņēmumu orderi. No lietas materiāliem izriet, ka SIA „Sprīdītis" regulāri veica preču realizāciju SIA „Sine", ko apliecina tematiskās pārbaudes laikā iesniegtās preču pavadzīmes, kā arī minētā darījuma dalībnieki, darījuma priekšmets, darījuma dalībnieku gribas izteikums, darījuma sastāvdaļas un forma ir vienādi vai līdzīgi.

Tādējādi SIA „Sprīdītis" vienošanās ar darījuma partneri (SIA „Sine") par sadarbību, vienojoties par preču pārdošanas apjomu un cenu, ir vērtējama kā attiecīgo darījumu partneru viens darījums, kas izriet no pušu savstarpējās vienošanās un tiesisku attiecību nodibināšanu par preces pirkšanu/pārdošanu un kas ir sadalīts (veikts) vairākās norēķinu operācijās.

Ņemot vērā augstāk minēto, secināts, ka SIA „Sprīdītis" skaidrā naudā saņemtie maksājumi no SIA „Sine" par preču (cūku liemeņiem un subproduktiem (cūku sirdis, cūku mēles, cūku kājas, cūku nieres)) realizāciju ir uzskatāmi par viena darījuma ietvaros veiktajiem maksājumiem.

Tādējādi secināts, ka SIA „Sprīdītis" periodā no 2013.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31.jūlijam skaidrā naudā saņemot maksājumus par preču realizāciju SIA „Sine" komercsabiedrības kasē kopsummā Ls 34505,85 apmērā ir pārkāpusi likuma „Par nodokļiem un nodevām" 30.panta pirmajā daļā noteiktās prasības attiecībā uz skaidras naudas lietošanas ierobežojumiem.

Konkrētajā gadījumā ir konstatējama administratīvā pārkāpuma objektīvā puse -SIA „Sprīdītis" rīcība, ar kuru ir pārkāptas likumdevēja prasības (skaidras naudas lietošanas ierobežojuma pārkāpums). Tāpat lietā ir konstatējama arī administratīvā pārkāpuma subjektīvā puse, jo SIA „Sprīdītis" bija jāapzinās savas darbības prettiesiskais raksturs un tai vajadzēja paredzēt savas darbības kaitīgo seku iestāšanās iespēju, jo likuma „Par nodokļiem un nodevām" 30.panta pirmajā daļā noteikts skaidras naudas lietošanas ierobežojums, par kura neievērošanu ir paredzēta administratīvā atbildība. Tādējādi sūdzības iesniedzējas arguments, ka SIA „Sprīdītis" nav pārkāpusi likuma „Par nodokļiem un nodevām" 30.panta pirmās daļas nosacījumus, ir nepamatots un neatbilstošs lietas faktiskajiem apstākļiem.

Norādīts, ka SIA „Sprīdītis" pilnvarotā pārstāve kļūdaini uzskata, ka likuma „Par nodokļiem un nodevām" 30.panta pirmā daļa nosaka termiņu skaidrā naudā veiktajiem darījumiem, tas ir, vienu mēnesi, kura laikā ir jāievēro minētajā normā noteiktais ierobežojums Ls 5000 apmērā.

Augstākā iestāde paskaidrojusi, ka iesniedzējas norādītais mēneša periods ir minēts tikai likuma „Par nodokļiem un nodevām" 30.panta pirmās daļas pirmajā teikumā, regulējot pienākumu deklarēt normā paredzētos darījumus. Savukārt likuma „Par nodokļiem un nodevām" 30.panta pirmās daļas otrajā teikumā noteiktajam aizliegumam nodokļu maksātājiem veikt skaidrā naudā darījumu, kura summa pārsniedz Ls 5000, nav paredzēts darījuma veikšanas ierobežojums laikā, turklāt tajā īpaši ir uzsvērts, ka aizliegums ir spēkā arī neatkarīgi no tā, cik norēķinu operācijās darījums notiek. Šādi likumdevējs vēlējies panākt finanšu plūsmas caurspīdīgumu, lai izslēgtu iespēju, ka notiek mākslīga darījuma summas sadalīšana vairākās operācijās, un līdz ar to arī iespēju legalizēt prettiesiski iegūtos līdzekļus.

Augstākā iestāde norāda, ka SIA „Sprīdītis" pilnvarotā pārstāve kļūdaini uzskata, ka VID amatpersonas nav ievērojušas LAPK 238.[1]panta pirmajā daļā noteikto administratīvās lietvedības uzsākšanas termiņu, jo atbilstoši tematiskās pārbaudes aktā Nr.23.6/385 norādītajam 2013.gada 4.septembrī uzsāktajā tematiskajā pārbaudē pārbaudītas tēmas „Pakalpojumu sniegšana" un „Darba devēji", savukārt tematiskās pārbaudes noslēgumā 2013.gada 17.septembrī ir pārbaudītas tēmas „Grāmatvedības uzskaite", „Darba devēji", „Datu salīdzināšana" un „Skaidras naudas darījumi" un SIA „Sprīdītis" darbībās konstatēti skaidras naudas lietošanas ierobežojumu pārkāpumi. Līdz ar to lēmums par lietvedības administratīvā pārkāpuma lietā uzsākšanu pieņemts 2013.gada 17.septembrī, ievērojot LAPK 238.[1]panta pirmajā daļā noteikto administratīvās lietvedības uzsākšanas termiņu.

Attiecībā uz iesniedzējas argumentu, ka SIA „Sprīdītis" pilnvarotā pārstāve sniegusi paskaidrojumus par konstatētajiem pārkāpumiem, taču VID amatpersonas minētos paskaidrojumus nav izvērtējušas pēc būtības, objektīvi un vispusīgi, paskaidrots, ka no pārsūdzētā lēmuma satura izriet, ka VID Nodokļu kontroles pārvaldes Juridiskās daļas Otrās administratīvo pārkāpumu lietu izskatīšanas nodaļas vadītāja /pers. K/ 2013.gada 23.oktobrī pieņemot lēmumu Nr.NK016184 ir vērtējusi visus pierādījumus, lietas faktiskos apstākļus un SIA „Sprīdītis" sniegtos paskaidrojumus kopsakarā.

Tāpat VID paskaidro, ka atbilstoši lietas materiālos esošajai informācijai tematiskajā pārbaudē VID amatpersonām citastarp bija jāpārbauda SIA „Sprīdītis" realizācijas darījumi ar SIA „Sine" 2012. un 2013.gadā. Līdz ar to iesniedzēja kļūdaini uzskata, ka konkrētajā gadījumā, veicot datu salīdzināšanu par priekšnodokļa un realizācijas darījumiem ar SIA „Sine" par periodu no 2012.gada 1.augusta līdz 2013.gada 31.jūlijam, ir pārkāpts Administratīvā procesa likumā un likumā „Par nodokļiem un nodevām" noteiktais amatpersonu patvaļas aizlieguma princips.

Augstākā iestāde uzskata, ka VID Nodokļu kontroles pārvaldes amatpersona, konstatējot, ka SIA „Sprīdītis" vairākās norēķinu operācijās saņēmusi samaksu par preču realizāciju skaidrā naudā pavisam Ls 34505,85 apmērā, pamatoti saukta pie administratīvās atbildības par LAPK 159.[7]panta trešajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu, savukārt iesniedzējas lūgums izbeigt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā, pamatojoties uz LAPK 239.panta 1.punktu, ir nepamatots.

Papildus augstākā iestāde paskaidrojusi, ka darījumu, kura summa 2013.gadā pārsniedza Ls 5000, bija jāveic izmantojot bezskaidras naudas norēķinus, tādējādi SIA „Sprīdītis" varēja izvairīties no konkrētā ar likumu noteiktā skaidras naudas lietošanas ierobežojuma pārkāpuma, darījumu veicot bezskaidrā naudā, izmantojot bankas norēķinu kontu.

LAPK 22.pants nosaka, ka administratīvais sods ir atbildības līdzeklis un tiek piemērots, lai personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzinātu likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cienīšanas garā, kā arī lai tiklab tiesību pārkāpējs, kā citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus.

Saskaņā ar LAPK 32.pantu sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem un, uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Konkrētajā gadījumā piemērotā tiesību norma - LAPK 159. panta trešā daļa imperatīvi nosaka soda apmēru par izdarīto administratīvo pārkāpumu. Tas nozīmē, ka likumdevējs jau ir izdarījis lietderības apsvērumus un paredzējis, ka par šādu skaidrās naudas aprites pārkāpumu ir piemērojams konkrēts naudas soda apmērs. Pie tam, SIA „Sprīdītis" izdarītais administratīvais pārkāpums, ņemot vērā tā raksturu un apdraudējuma objektu - Latvijas Republikas finanšu sistēmu, kuras stabilitāte ietekmē katru valsts iedzīvotāju, nav atzīstams par maznozīmīgu, ko apliecina arī likumdevēja noteiktā ievērojamā sankcija - 15% apmērā no darījuma summas.

Ņemot vērā, ka SIA „Sprīdītis" skaidrā naudā veiktā darījuma (samaksas saņemšana par realizēto produkciju) apmērs ir Ls 34505,85, tad VID Nodokļu kontroles pārvaldes amatpersona pamatoti saskaņā ar LAPK 159[7].panta trešo daļu noteikusi administratīvo naudas sodu Ls 5175,88 apmērā (Ls 34505,85 x 15%).

Euro ieviešanas kārtības likuma 1.panta pirmās daļas 1.punktā noteikts, ka padomes noteiktais maiņas kurss - neatsaucami fiksēts euro maiņas kurss, ko saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 140.panta 3.punktu Eiropas Savienības Padome (turpmāk - Padome) nosaka latu apmaiņai pret euro.

Minētā likuma 6.panta pirmajā daļā noteikts, ka latu konvertācijā uz euro izmanto Padomes noteikto maiņas kursu no latiem uz euro.

Latvijas Banka gan skaidrās, gan bezskaidrās naudas apmaiņai piemēro tikai Padomes noteikto maiņas kursu (EUR 1 ir Ls 0,702804).

Tādējādi ar pārsūdzēto lēmumu SIA „Sprīdītis" piemērotais naudas sods nosakāms EUR 73 64,61 apmērā.

2014.gada 24.aprīlī no augstākās iestādes tiesā saņemta SIA „Sprīdītis" 2014.gada 11.aprīlī iesniegtā sūdzība par augstākās iestādes 2014.gada 28.marta lēmumu.

SIA „Sprīdītis" /amats/ /pers. M/ sūdzībā lūdz tiesu:

1.Atcelt LR Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores /pers. P/ 2014.gada 28.marta lēmumu Nr.22.11/L-9403 „Par SIA „Sprīdītis" pilnvarotās pārstāves /pers. B/ sūdzības izskatīšanas rezultātiem" un 2013.gada 23.oktobra Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu kontroles pārvaldes Juridiskās daļas Otrās administratīvo pārkāpumu lietu izskatīšanas nodaļas vadītājas /pers. K/ lēmumu NK 016184 par SIA „Sprīdītis" saukšanu pie administratīvās atbildības pēc LAPK 159.^{7}panta trešās daļas.

2. Izbeigt administratīvā pārkāpuma lietu pret SIA „Sprīdītis".

Augstākās iestādes 2014.gada 28.marta lēmumam sūdzības iesniedzēja nepiekrīt un apstrīd to pilnā apmērā. Uzskata, ka VID lēmumu pieņemšana balstīta uz vispusīgi un objektīvi neizvērtētiem lietas apstākļiem un nepareizi interpretētām normatīvo aktu normām, kā arī nav ņemts vērā administratīvās lietvedības uzsākšanas termiņa nokavējums, kā rezultātā SIA „Sprīdītis" nelikumīgi saukta pie administratīvās atbildības, par ko liecina sekojošais.

Saskaņā ar LAPK 238.^{1}panta pirmo daļu uzskata, ka iestādei bija triju darba dienu laikā jāpieņem lēmums par administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanu vai par atteikšanos uzsākt administratīvā pārkāpuma lietvedību. VID amatpersonas nav ievērojušas administratīvās lietvedības uzsākšanas termiņus, jo tematiskā pārbaude, kuras laikā tika konstatēti SIA „Sprīdītis" pārkāpumi, notika 2013.gada 4.septembrī, bet lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā uzsākta tikai 2013.gada 17.septembrī, par ko liecina atzīme uz tematiskās pārbaudes akta.

Nepiekrīt augstākās iestādes lēmumā norādītajam, jo tas neatbilst lietas materiāliem. VID amatpersonas tematisko pārbaudi veica 2013.gada 4.septembrī,par ko sastādīts tematiskās pārbaudes akts Nr.23.6/385. Papildus 2013.gada 4.septembra aktam Nr. 23.6/385 sastādīti divi tematiskās pārbaudes noslēgumi - 2013.gada 24.septembrī un 2013.gada 1.oktobrī. Saskaņā ar ierakstu 2013.gada 4.septembra tematiskās pārbaudes protokola 5. un 6.lapā, sastādot norādīto protokolu 2013.gada 4.septembrī, VID amatpersonas konstatēja „Pārkāpumus tēmā „Pakalpojumu sniegšana"". Uzskata, ka apgalvojumam, ka pārkāpums, par kuru SIA „Sprīdītis" saukta pie administratīvās atbildības, tika konstatēts tieši 2013.gada 17.septembrī, nav nekāda pamatojuma un apstiprinājuma administratīvā pārkāpuma lietas materiālos. Vērš tiesas uzmanību uz to, ka no sastādītajiem tematiskās pārbaudes noslēgumiem ir konstatējams tikai tas, ka tematiskā pārbaude tika turpināta no 2013.gada 17.septembra līdz 2013.gada 24.septembrim un pabeigta 2013.gada 24.septembrī, sastādot tematiskās pārbaudes noslēguma protokolu un norādot tajā visus tematiskās pārbaudes laikā konstatētos pārkāpumus, tai skaitā arī skaidras naudas lietošanas ierobežojumu pārkāpumu, pie kam, tematiskās pārbaudes noslēgumā nav norādīts konkrēti kurā datumā laikā periodā no 2013.gada 17.septembra līdz 24.septembrim tika konstatēts katrs no tajā norādītajiem pārkāpumiem. Uzskata, ka administratīvā lietvedība bija jāuzsāk jau 2013.gada 4.septembrī, jo jau šajā datumā tika konstatēti pārkāpumi, konstatējot kurus, tika turpināta SIA „Sprīdītis" tematiskā pārbaude.

2013.gada 1.oktobrī SIA „Sprīdītis" sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols NK Nr.016184. Administratīvā pārkāpuma lieta izskatīta 2013.gada 23.oktobrī. Uzskata, ka pārkāpts LAPK 245.^{2} pantā noteiktais, ka tiesības izpildīt procesuālās darbības zūd līdz ar šā kodeksa, iestādes, tiesas vai tiesneša noteiktā termiņa izbeigšanos. Dokumentus, kas iesniegti pēc procesuālā termiņa izbeigšanās, neizskata. Tā kā tika nokavēts LAPK noteiktais termiņš un administratīvā pārkāpuma lietas materiālos nav dokumentu, kas apliecina, ka VID amatpersona ir vērsusies ar lūgumu atjaunot nokavēto procesuālo termiņu, sūdzības iesniedzējs uzskata, ka lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā pret SIA „Sprīdītis" uzsākta nepamatoti un nepamatoti SIA „Sprīdītis" saukta pie administratīvās atbildības.

SIA „Sprīdītis" vērš tiesas uzmanību, ka saskaņā VID amatpersonas nodotajām dokumentu kopijām, VID amatpersonas pārbaudīja SIA „Sprīdītis" saimnieciskās darbības dokumentus un tematisko pārbaudi veikusi par laika posmu no 01.03.2013. līdz 31.07.2013. Savukārt, SIA „Sprīdītis", iepazīstoties ar tematiskās pārbaudes laikā konstatētajiem pārkāpumiem un administratīvā pārkāpuma lietas materiāliem, konstatēja, ka datu salīdzināšana par priekšnodokļa un realizācijas darījumiem ar SIA „Sine" veikta par laika posmu no 01.08.2012. līdz 31.07.2013.,kaut gan tematisko pārbaudi VID amatpersona veic par laika posmu no 01.03.2013. līdz 31.07.2013.. Uzskata, ka VID amatpersonas patvaļīgi paplašinājušas

pārbaudāmo periodu un apjomu, jo iepazīstoties ar administratīvā pārkāpuma lietas materiāliem, tajā nav atrodams VID ģenerāldirektora pilnvarotā struktūrvienības vadītāja lēmums, kurā būtu norādīts, ka VID amatpersonas ir tiesīgas veikt tematisko pārbaudi arī par laika periodu no 01.08.2012. līdz 01.03.2013., kā arī par tēmām „Datu salīdzināšana" un „Skaidras naudas darījumi".

Uzskata, ka administratīvās lietas izskatīšanas laikā SIA „Sprīdītis" pilnvarotās pārstāves sniegtie paskaidrojumi nav izskatīti pēc būtības, nav izvērtēti objektīvi un vispusīgi. Procesuālo tiesību normu pārkāpšana novedusi pie prettiesiska lēmuma pieņemšanas.

Uzskata, ka iestāde patvaļīgi interpretē likuma „Par nodokļiem un nodevām" 30.panta pirmajā daļā noteikto. Uzskata, ka nepamatoti tiek secināts, ka laikā no 2013.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31.jūlijam starp SIA „Sine" un SIA „Sprīdītis" skaidrā naudā veiktie maksājumi par kopēju summu LVL 34505,85 (EUR 49097,40) apmērā pēc ekonomiskās būtības ir uzskatāmi par viena darījuma ietvaros veiktajiem skaidras naudas maksājumiem, kas veikts vairākās operācijās.

Norāda, ka likuma „Par nodokļiem un nodevām" 30.panta pirmā daļā noteikts, ka nodokļu maksātāji, izņemot fiziskās personas, kuras nav individuālie komersanti, katru mēnesi līdz 15.datumamMinistru kabineta noteiktajā kārtībā deklarē visus iepriekšējā mēneša laikā savstarpēji skaidrā naudā veiktos darījumus (neatkarīgi no tā, vai darījums notiek vienā operācijā vai vairākās operācijās), kuru summa pārsniedz 1500 euro. Nodokļu maksātājiem, izņemot fiziskās personas, kuras nav individuālie komersanti, nav atļauts veikt skaidrā naudā darījumus, kuru summa pārsniedz 7200 euro (neatkarīgi no tā, vai darījums notiek vienā operācijā vai vairākās operācijās).

Uzskata, ka SIA „Sprīdītis" nav pārkāpusi likuma „Par nodokļiem un nodevām" 30.panta pirmās daļas prasības, jo starp SIA „Sine" un SIA „Sprīdītis" nepastāvēja un nepastāv preces piegādes līguma vai vienošanās par noteiktas preces daudzumu noteiktā laika posmā. Kā redzams no tematiskās pārbaudes laikā iesniegtajiem dokumentiem, SIA „Sprīdītis" piegādāja produkciju SIA „Sine", katru reizi par piegādi noformējot atsevišķu preču pavadzīmi. Piegādātās preces daudzums un preces piegādes skaits katrā mēnesī atšķīrās, un jāņem vērā, ka katrā piegādē atšķīrās preces veids (cūku liemeņi un subprodukti, vai tikai cūku liemeņi, vai tikai subprodukti). Uzskata, ka tas liecina par to, ka SIA „Sine" preci pasūtīja tikai tad un tikai tādā daudzumā, kas bija nepieciešams, un apliecina to, ka katra preces piegāde ir jāvērtē kā atsevišķs darījums. Bez tam, vienā mēnesī veiktie skaidras naudas darījumi starp SIA „Sine" un SIA „Sprīdītis" nepārsniedz EUR 7200 (LVL 5000), tāpēc nav pamata uzskatīt, ka laika posmā no 2013.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31.jūlijam skaidras naudas maksājumi ir veikti viena darījuma ietvaros, kas noticis vairākās operācijās.

Uzskata, ka iestādes norādītie apgalvojumi ir pretrunā ar tās (LR Valsts ieņēmumu dienesta) un LR Finanšu ministrijas sniegtajiem iepriekš norādītās tiesību normas skaidrojumiem.

SIA „Sprīdītis" uzskata, ka likuma „Par nodokļiem un nodevām" 30.pants nosaka termiņu skaidrā naudā veiktajiem darījumiem, t.i., vienu mēnesi, kura laikā ir jāievēro minētajā normā noteiktais ierobežojums EUR 7200 (LVL 5000).

Uzskata, ka sūdzības iesniedzēja viedokli pierāda arī tiesu praksē izteiktās atziņas, ka likums „Par nodokļiem un nodevām" nenoteic termiņu (laika posmu), kādā skaidras naudas darījumi nedrīkst pārsniegt noteikto apjomu, bet gan noteic, ka tieši konkrēts darījums nedrīkst pārsniegt EUR 7200 robežu. Tas nozīmē, ka nodokļu maksātājs, piemēram, mēnesī var noslēgt deviņus darījumus katru robežās līdz EUR 7200, kas nav aizliegts, ja vien tiek pierādīts, ka katrs no šiem darījumiem ir atsevišķs darījums. (Administratīvās apgabaltiesas 2013.gada 11.aprīļa spriedums lietā Nr.142131811, 9.punkts).

Uzskata, ka likuma „Par nodokļiem un nodevām" 30.panta pirmajā daļā un 2007.gada 10.aprīļa Ministru kabineta noteikumu Nr.237 „Skaidrā naudā veikto darījumu deklarēšanas noteikumi" noteiktai regulējums skaidri un nepārprotami nosaka to personu loku, uz kurām šo normu izpildes pienākums attiecas un to tiesisko pienākumu apjomu un veidu, proti, ka juridiskām personām, individuāliem komersantiem, saimnieciskās darbības veicējiem jādeklarē savstarpējie veiktie skaidras naudas darījumi virs EUR1500 un aizliegts veikt skaidras naudas darījumus virs EUR 7200, proti, abām darījumu pusēm jānodrošina atbilstošas deklarācijas iesniegšanas un šādiem likuma subjektiem aizliegti savstarpēji darījumi virs minētā limita mēneša ietvaros.

Uzskata, ka šādu skaidras naudas darījumu veikšanas perioda ierobežojumu nosaka arī LAPK 159.^{7}pants, - minētā panta pirmajā daļā noteikta soda sankcija par skaidras naudas darījumu nedeklarēšanu un tā nepārprotami paredz pārkāpuma izdarīšanas robežas - mēnesis, t.i. par skaidrā naudā veikto darījumu nedeklarēšanu, ja darījumu summa pārsniedz mēnesī tūkstoš piecsimt euro, bet nepārsniedz septiņtūkstoš divsimt euro, izņemot kuģu un gaisakuģu aģentēšanas komercsabiedrību

darījumus un starptautisko autopārvadājumu un kravas ekspedīcijas darījumus, - uzliek naudas sodu fiziskajām personām trīs procentu apmērā no nedeklarētās summas, bet juridiskajām personām — piecu procentu apmērā no nedeklarētās summas. Tātad, ja vienā mēnesī veikts darījums, kas pārsniedz EUR 1500, bet nepārsniedz EUR7200. tad tas ir jādeklarē, savukārt vienā mēnesī virs EUR 7200 darījumu veikt nedrīkst, un ja to izdara, tad soda sankcija paredzēta šajā pantā tālāk -trešajā daļā.

Uzskata, ka sūdzības iesniedzēja viedoklis atbilst tiesu praksei. Atbilstoši tiesību teorijā nostiprinātajām atziņām, tiesību norma piemērojama pilnībā un tā jātulko kontekstā arī ar citām normām, tā, lai tā nezaudētu loģiskumu un būtu faktiski izpildāma.

Norāda, ka nevienā SIA „Sprīdītis" veiktajā skaidras naudas maksājumā nav pārsniegta EUR 7200 (LVL 5000) robeža, kā arī vairāku darījumu kopsumma vienā mēnesī nepārsniedz EUR 7200 (LVL 5000) robežu. Likumdevējs ir noteicis 30 dienu kritēriju, kurā nedrīkst pārsniegt noteikto skaidrā naudā veikto darījumu robežu, kas pilnībā tika ievērots, tāpēc ir pamats uzskatīt, ka VID nepamatoti paplašina likuma „Par nodokļiem un nodevām" 30.panta pirmā daļā ietvertās termiņa robežas - „iepriekšējā mēneša laikā" līdz divpadsmit mēnešiem.

Pamatojoties uz LAPK 239.panta 1.punktu, kas nosaka, ka lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā jāizbeidz, ja nav bijis notikuma vai tajā nav administratīvā pārkāpuma sastāva, VID amatpersonas lēmums par SIA „Sprīdītis" saukšanu pie administratīvās atbildības pēc LAPK 159.^{7}panta trešās daļas un soda uzlikšanu EUR 7364,61 (LVL 5175,88) apmērā atceļams un administratīvā pārkāpuma lieta izbeidzama.

Tiesa uzskata, ka ir ievērota Latvijas APK 289.^{6}panta pirmā, otrā un ceturtā daļa. Ar tiesas 2014.gada 6.maija lēmumu noteikta lietas izskatīšana rakstveida procesā; dota iespēja SIA „Sprīdītis" un Latvijas Republikas Valsts ieņēmumu dienestam līdz 2014.gada 1.jūlijam sniegt paskaidrojumus tiesai, pieteikt noraidījumu tiesnesei; lūgt lietu izskatīt tiesas sēdē; sniegt citus ar lietas izskatīšanu saistītus pieteikumus vai lūgumus; noteikts, ka tiesas kancelejā nolēmums būs pieejams 2014.gada 11.septembrī no pulksten 13.00.

Minētā tiesas lēmuma noraksts 2014.gada 9.maijā nosūtīts SIA „Sprīdītis" un Latvijas Republikas Valsts ieņēmumu dienestam.

Paskaidrojumu sniegšanai noteiktajā termiņā un arī vēlāk līdz sprieduma sastādīšanai no SIA „Sprīdītis" un Latvijas Republikas Valsts ieņēmumu dienesta nav saņemti paskaidrojumi, pieteikumi vai lūgumi.

MOTĪVU DAĻA

Tiesa pārbaudīja un novērtēja SIA „Sprīdītis" iesniegto sūdzību un tiesas rīcībā esošos administratīvā pārkāpuma lietas materiālus, un secināja, ka sūdzība nav pamatota un ir noraidāma.

Tiesa nekonstatē, ka būtu pieļauti LAPK 289.^{12}panta pirmās daļas punktos noteiktie pārkāpumi, kas ir par pamatu iestādes lēmuma atcelšanai un nosūtīšanai jaunai izskatīšanai.

Ir ievērota LAPK 215.^{1}panta pirmā daļa un otrās daļas 1.punkts, kas noteic, ka Valsts ieņēmumu dienests izskata šā kodeksa 159.^{7}pantā paredzētās administratīvā pārkāpuma lietas un sodu uzliek VID ģenerāldirektors un viņa vietnieki, VID ģenerāldirektora pilnvaroti struktūrvienību vadītāji un viņu vietnieki – naudas sodu līdz maksimālajam pantā paredzētajam naudas sodam un piemērojot konfiskāciju.

Tiesa secina, ka lietu izskatījusi tā iestāde un tās amatpersonas, kurām šāds pienākums Administratīvo pārkāpumu kodeksā noteikts.

Lietā pastāv strīds par to, vai iestāde ir ievērojusi LAPK 238.^{1}panta pirmo daļu, kas uzliek pienākumu iestādei, saņemot ziņas, kuras norāda uz iespējamu administratīvā pārkāpuma izdarīšanu, triju darba dienu laikā pieņemt lēmumu par administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanu vai par atteikšanos uzsākt administratīvā pārkāpuma lietvedību (LAPK 238.^{2} un 239.pants), vai par materiālu nosūtīšanu pēc piekritības.

Tiesa nepiekrīt sūdzības iesniedzēja viedoklim, ka administratīvā pārkāpuma lietvedība bija jāuzsāk 2013.gada 4.septembrī. Augstākā iestāde lēmumā ir paskaidrojusi, ka atbilstoši tematiskās pārbaudes aktā Nr.23.6/385 norādītajam 2013.gada 4.septembrī uzsāktajā tematiskajā pārbaudē pārbaudītas tēmas „Pakalpojumu sniegšana" un „Darba devēji", savukārt tematiskās pārbaudes noslēgumā 2013.gada 17.septembrī ir pārbaudītas tēmas „Grāmatvedības uzskaite", „Darba devēji", „Datu salīdzināšana" un „Skaidras naudas darījumi" un SIA „Sprīdītis" darbībās konstatēti skaidras naudas lietošanas ierobežojumu pārkāpumi. Līdz ar to lēmums par lietvedības administratīvā pārkāpuma lietā uzsākšanu

pieņemts 2013.gada 17.septembrī, par ko lēmums rezolūcijas veidā norādīts uz tematiskās pārbaudes akta, kā to pieļauj LAPK 238.[1]panta pirmā daļa.

Skaidras naudas darījumu pārkāpumi tika konstatēti 2013.gada 17.septembrī, ko apstiprina pievienotais tematiskās pārbaudes noslēguma akts, kad arī bija pamats uzsākt administratīvo lietvedību. 2013.gada 4.septembrī tematiskā pārbaude tikai tika uzsākta, SIA „Sprīdītis" tika dots uzdevums uzrādīt dokumentus, par ko pievienots saraksts ar 22 nosaukumiem, un pārstāvim bija jāierodas iestādē 2013.gada 9.septembrī, kur pārbaude tika turpināta. Kā apstiprina tematiskās pārbaudes noslēgumā aktā norādītais, tad SIA „Sprīdītis" vēl pieprasīta papildus informācija par saimniecisko darbību, un lūgts ierasties 2013.gada 1.oktobrī, kad tematiskā pārbaude tika pabeigta.

Tiesa atzīst, ka iestāde ir ievērojusi LAPK 238.[1]panta pirmo daļu un administratīvā pārkāpuma lietvedība par skaidras naudas darījumu pārkāpumiem ir uzsākta 2013.gada 17.septembrī, tajā pašā dienā, kad pārkāpumi konstatēti, un nav pārkāpts lietvedības uzsākšanai noteiktais triju dienu termiņš. Šajā daļā sūdzība nav pamatota.

Saskaņā arLatvijas APK 270.panta pirmo daļu - lietas par administratīvajiem pārkāpumiem izskata 30 dienu laikā pēc tam, kad iestāde, kas kompetenta izskatīt lietu, saņēmusi protokolu par administratīvo pārkāpumu un citus lietas materiālus. Ir ievērots 2013.gada 1.oktobrī sastādītā administratīvā pārkāpuma protokola izskatīšanas termiņš, tas izskatīts 2013.gada 23.oktobrī. SIA „Sprīdītis", kas saukta pie administratīvās atbildības, bija informēta par izskatīšanas laiku un vietu, izskatīšanā piedalījās pilnvarotā pārstāve /pers. B/, kura sniedza paskaidrojumus.

Tiesa nepiekrīt sūdzības iesniedzēja viedoklim, ka iestāde nav izvērtējusi SIA „Sprīdītis" pilnvarotās pārstāves sniegtos paskaidrojumus par konstatētajiem pārkāpumiem. Tiesa secina, ka pilnvarotās pārstāves /pers. B/ argumenti izvērtēti 2013.gada 23.oktobra lēmumā NK016184, ar kuru piemērots administratīvais sods. Tāpat pilnīgs un vispusīgs novērtējums dots sūdzības iesniedzējas argumentiem arī 2014.gada 28.marta lēmumā Nr.22.11/L-9403. Iestādes viedoklis atšķiras no sūdzības iesniedzēja viedokļa strīdus jautājumos, un iestāde pēc iekšējās pārliecības, pieņēmusi argumentētus lēmumus.

Tiesa secina, ka Augstākā iestāde sūdzību par 2014.gada 23.oktobra lēmumu izskatījusi, ievērojot LAPK 286.pantā noteikto kārtību.

Tiesa atzīst, ka veicot administratīvo lietvedību, ir ievērotas procesuālās prasības, un nekonstatē apstākļus, kas norādītu, ka tika aizskartas sūdzības iesniedzējas SIA „Sprīdītis" tiesības.

Lietā ir strīds par to, vai SIA „Sprīdītis" ir pārkāpusi likuma „Par nodokļiem un nodevām" 30.pantā noteiktos skaidras naudas lietošanas ierobežojumus un vai ir saucama pie administratīvās atbildības par LAPK 159.[7] panta trešajā daļā paredzēto pārkāpumu.

Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 30.panta pirmajā daļā (spēkā esošajā redakcijā līdz 2013.gada 31.decembrim) noteikts, ka nodokļu maksātājiem, izņemot fiziskās personas, kuras nav individuālie komersanti, nav atļauts veikt skaidrā naudā darījumus, kuru summa pārsniedz 5000 latu (neatkarīgi no tā, vai darījums notiek vienā operācijā vai vairākās operācijās).

LAPK 159.[7]panta trešā daļa (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.decembrim) noteic, ka par darījuma veikšanu skaidrā naudā, ja darījuma summa pārsniedz piectūkstoš latus, izņemot kuģu un gaisakuģu aģentēšanas komercsabiedrību darījumu un starptautisko autopārvadājumu un kravas ekspedīcijas darījumu, uzliek naudas sodu fiziskajām personām un juridiskajām personām piecpadsmit procentu apmērā no darījuma summas.

Sūdzības iesniedzēja uzskata, ka visi starp SIA „Sprīdītis" un SIA „Sine" veiktie maksājumi izriet no atsevišķiem darījumiem un nav jebkāda tiesiska pamata vairākus atsevišķus darījumus un no tiem izrietošus maksājumus vērtēt kā vienu darījumu.

Tiesa nepiekrīt sūdzības iesniedzējas norādītajiem argumentiem.

Tiesa, izvērtējusi augstākās iestādes 2014.gada 28.marta lēmumā Nr.22.11/L-9403 norādīto pamatojumu, secina, ka pamatojums ir pareizs un pietiekams, un pievienojas iestādes nolēmuma motivācijai.

Saskaņā ar LAPK 9.panta pirmo daļu par administratīvo pārkāpumu atzīstama vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība. Vaina ir viens no priekšnoteikumiem personas saukšanai pie administratīvās atbildības. Tiesa uzskata, ka augstākā iestāde lēmumā ir argumentēti paskaidrojusi sūdzības iesniedzējam, ka konstatētas visasadministratīvā pārkāpuma sastāva pazīmes.

Tiesa atzīst, ka administratīvā pakāpuma protokolā NK Nr.016184 fiksētie apstākļi un LAPK

159.[7]panta trešās daļas pārkāpums ir guvis apstiprinājumu ar administratīvā pārkāpuma lietā iegūtiem pierādījumiem, kuri ir vērtēti, lemjot par vainu un soda piemērošanu, kā arī objektīvi un vispusīgi izvērtēti pārsūdzētajā augstākās iestādes lēmumā, un tiem ir dots pareizs juridiskais vērtējums.

Lietā nepastāv strīds par to, ka laikā SIA „Sprīdītis" no 2013.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31.jūlijam no SIA „Sine" saņēma skaidrā naudā samaksu Ls 34830,12 apmērā par piegādātajiem cūku liemeņiem un subproduktiem, ko apstiprina SIA „Sprīdītis" izrakstītās pavadzīmes, izrakstītās stingrās uzskaites kvītis un noformētie kases ieņēmuma orderi par skaidras naudas saņemšanu vairāku mēnešu garumā.

Vērtējot kopsakarā speciālā likuma „Par nodokļiem un nodevām" normas un Civillikuma normas, pamatoti augstākā iestāde ir nonākusi pie secinājuma, ka sūdzības iesniedzēja skaidrā naudā saņemtie maksājumi no SIA „Sine" par preču realizāciju ir uzskatāmi par viena darījuma ietvaros veiktiem maksājumiem.

Tiesa uzskata, ka iestāde lēmumos ir pamatoti vērtējusi SIA „Sprīdītis" un SIA „Sine" skaidras naudas darījumus pēc to būtības, jo tie tika veikti ilgākā laika periodā norēķinos par piegādātajiem cūku liemeņiem un subproduktiem (cūku sirdis, cūku mēles, cūku kājas, cūku nieres) ar vienu darījuma partneri.

Tiesu praksē, izskatot līdzīgus strīdus, ir nostiprinājusies atziņa, kuru Vidzemes apgabaltiesa norādīja 2013.gada 23.janvāra spriedumā lietā Nr.105AA-0014-13/02, ka aizliegums nodokļu maksātājiem veikt skaidrā naudā darījumus, kuru summa pārsniedz 10 000 latu, ir attiecināms uz darījumu ar vienu darījuma partneri. Šis aizliegums nav attiecināms uz darījuma veikšanu noteiktā periodā, bet attiecināms uz darījumu kopumā, arī tad, ja tas tiek izpildīts vairākās operācijās.

Likumdevēja mērķis ir ierobežot skaidras naudas norēķinu, ko apstiprina fakts, ka 01.01.2013. stājās spēkā grozījumi LAPK 159.[7]panta trešajā daļā, ar kuriem darījumu summa no desmit tūkstošiem tika samazināta uz pieciem tūkstošiem latu.

Tiesa atzīst, ka augstākā iestāde lēmumā pierādījumus ir novērtējusi pēc iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, kas atbilst LAPK 244.pantam, ir pārbaudījusi iestādes 2013.gada 23.februāra lēmuma atbilstību LAPK 274.pantam, sniedzot tam atbilstošu novērtējumu.

Pārbaudot noteiktā soda pamatotību, augstākā iestāde ir vadījusies no LAPK 22. un 32.panta noteikumiem, ņemts vērā pārkāpuma raksturs un apdraudējums valsts finanšu sistēmai, līdz ar ko nav atzīstams par maznozīmīgu LAPK 21.panta izpratnē, ko apstiprina noteiktā sankcija par pārkāpumu – 15% apmērā no darījuma summas, kas pareizi aprēķināta no darījuma kopsummas un noteikta EUR 7364,61 apmērā, atbilstoši Latvijas Bankas noteiktajam maiņas kursam.

LAPK 289.[12] panta otrā daļa noteic, ka rajona (pilsētas) tiesa, izskatot sūdzību vai protestu administratīvā pārkāpuma lietā, taisa vienu no šādiem spriedumiem:

1)atstāj lēmumu negrozītu, bet sūdzību vai protestu noraida;

2)atceļ lēmumu un izbeidz lietu;

3)atceļ lēmumu un taisa spriedumu, ar kuru konstatē personas vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, un uzliek sodu;

4) groza soda mēru ietvaros, kas paredzēti normatīvajā aktā par atbildību par administratīvo pārkāpumu.

Tiesa atzīst, ka augstākās iestādes lēmums ir pamatots un likumīgs, līdz ar ko nav pamata to grozīt, bet SIA „Sprīdītis" sūdzība ir noraidāma.

LAPK 289.[13] panta trešā daļa noteic, ja tiesnesis, izskatot sūdzību, atzīst, ka iestādes lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, viņš par sūdzību pieņemtā nolēmuma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas iestādes nolēmuma motivācijai. Šādā gadījumā izvērstāks argumentu izklāsts nav nepieciešams.

Iestādes lēmumā ietvertais LAPK 159.[7]panta trešajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, un tiesa norādītajai motivācijai pievienojas, līdz ar ko uzskata, ka izvērstāks argumentu izklāsts nav nepieciešams, kā to pieļauj LAPK 289.[13] panta trešā daļa.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa nevērtē pārējos sūdzības iesniedzēja norādītos argumentus. Šajā sakarā tiesa vadās no Eiropas Cilvēktiesību tiesas atziņas, ka no Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta izriet tiesas pienākums argumentēt spriedumu, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu (piemēram, 61.punkts 1994.gada 19.aprīļa spriedumā „Van de Hurk v The Netherlands" (iesniegums Nr.16034/90)). Tiesnešiem ir jāuzklausa visi argumenti,

bet nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa (Eiropas Cilvēktiesību tiesas komisijas 1986.gada 13.oktobra lēmums).

REZOLUTĪVĀ DAĻA

Saskaņā ar LAPK 289.^{6}, 289.^{12}panta otrās daļas 1.punktu, 289.^{13}, 289.^{17} un 289.^{18}pantu, tiesa

nosprieda:

atstāt negrozītu LR Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores /pers. P/ **2014.gada 28.marta lēmumu Nr.22.11/L-9403** „Par SIA „Sprīdītis" pilnvarotās pārstāves /pers. B/ sūdzības izskatīšanas rezultātiem", bet **SIA „Sprīdītis" sūdzību noraidīt.**

Spriedumu var pārsūdzēt Vidzemes apgabaltiesā 10 darba dienu laikā no pilna sprieduma paziņošanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Valkas rajona tiesā.

Tiesnese S.Dreija